

- ① **20.30 uur:** Ik ga naar bed. Ben kapot. Morgen weer de hele dag werken. Ik ben benieuwd of de mensen over 100 jaar nog weten hoe het leven op de fabriek er nu uit ziet. Zou de fabriek dan nog bestaan?

Een fabriek is een monument

Monumenten bestaan in allerlei soorten en maten. Ze zijn altijd bijzonder én oud (minstens 50 jaar). Ze zijn bijzonder vanwege hun belangrijke rol in de geschiedenis van een land, stad of dorp. Er zit dus een historisch verhaal of herinnering aan vast. Monumenten worden officieel door de overheid beschermd. Dat betekent dat het gebouw niet zomaar veranderd of zelfs gesloopt mag worden.

- ② Tot wanneer hebben er arbeiders in deze fabriek gewerkt?

- ③ Omcirkel jouw antwoord en maak de zin af.

tip Lees hierboven eerst goed wat de kenmerken van een monument zijn.

Ik ben het er wel / niet mee eens dat de fabriek een monument is omdat...

- ④ Maak een foto van het deel van de fabriek dat je het meest bijzonder vindt.

- ⑤ Schrijf vier steekwoorden op die je vindt passen bij deze fabriek.

1

2

3

4

- ⑥ Probeer bij elk steekwoord een passende foto te maken.

Meer monumenten tijdens Open Monumentendag

Tijdens de Open Monumentendag, elk jaar in het tweede weekend van september, kun je nog meer bijzondere monumenten bezoeken! Je leest er alles over op www.openmonumentendag.nl.

Monumentenkijker

> Fabriek

Hé makker. Ken je me nog? Ik ben Willem Werkmans. Je bent nu bij een oude fabriek.

Naam leerling:

Groep:

Datum:

Naam monument:

Fabriek

Het werken op een fabriek was zwaar. Kijk goed rond en lees mijn dagboekfragmenten van vroeger. Probeer je voor te stellen hoe het hier toen was.

06.00 uur: Vandaag moet ik om 6.30 uur in de machinekamer zijn. Het werken in de machinekamer is veel zwaarder dan in het magazijn. Ik heb slecht geslapen. Zelfs hier in huis ruik je de schoorsteenstank van de fabriek.

? Hoe kun je aan de buitenkant de functie van de fabriek nog zien?

Maak een foto.

? Welke verschillende gebouwen zijn er op het terrein? Denk aan: fabriekshal, dienstengebouw, ketelhuis met machinekamers, zandhokken. Schrijf voor elk gebouw de functie op.

? Ga naar binnen. Hoe kun je aan de binnenkant de functie van het gebouw nog zien?

Maak een foto.

Denk aan: machines, gereedschappen, schoorsteen, ovens, rails, meetapparatuur, helling, brug.

? Kun je ontdekken welke producten hier werden gemaakt?

12.00 uur: Lunchpauze. Ik zag net weer een ongeluk met de zaagmachine. Ik ben bang dat collega Piet zijn arm kwijt is. Zelf heb ik veel last van mijn oren en rug. Maar ik probeer niet te klagen. Als de baas ontdekt dat ik ziek ben, ontslaat hij me direct. Géén baan is nog erger dan werken in deze stoffige en lawaaiige omgeving

? En jij? Hoe vind jij de sfeer op het fabrieksterrein? Zet een kruisje
☐ mysterieus ☐ spannend ☐ saai ☐ donker ☐ vrolijk
☐ anders, namelijk...

Probeer ook een foto te maken die de sfeer in de fabriek laat zien.

? Kun je er achterkomen hoe de arbeidsomstandigheden waren voor de mensen die hier werkten?

? Wat vind jij er van dat zieke arbeiders meteen werden ontslagen? Hoe is dat nu?

19.00 uur: Eindelijk thuis. Vandaag werd het loon uitgekeerd: 7 gulden (1 gulden is ongeveer 45 eurocent). Het wordt weer moeilijk om deze maand rond te komen. Alleen een brood kost al tien cent en tot overmaat van ramp is de huur weer verhoogd.

? En jij? Zou jij 12 uur op een dag kunnen werken?

? En jij? Hoeveel zakgeld krijg jij?